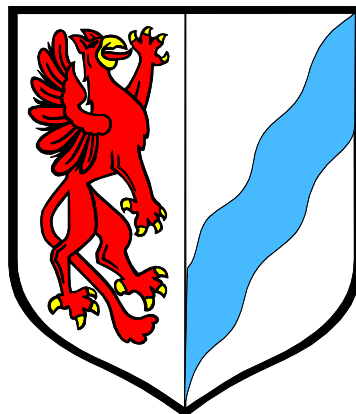

**Prezydent Miasta
Stargard**

I N F O R M A C J A

O REALIZACJI W 2015 ROKU MIEJSKIEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2005-2015

marzec 2016

WPROWADZENIE

Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2005-2015 został przyjęty uchwałą nr XXVIII/321/2005 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 22 lutego 2005 r. Jest to program wieloletni, określający główne cele i zadania, które powinny być realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych, natomiast działania podejmowane w ramach realizacji niniejszego Programu są corocznie określone w formie *Harmonogramu jego realizacji*. Ww. Harmonogram na 2015 r. został przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie Szczecińskim uchwałą Nr III/22/2014 z dnia 29 grudnia 2014 r.

OPIS REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ UJĘTYCH W HARMONOGRAMIE REALIZACJI W 2015 ROKU MIEJSKIEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Podniesienie jakości życia osób dotkniętych niepełnosprawnością np. poprzez zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do specjalistycznego poradnictwa i metod rehabilitacji w jak najwcześniejszej fazie powstania lub wykrycia niepełnosprawności.

1.1. Prowadzenie Punktu Wczesnego Wykrywania Cukrzycy.

W 2015 r. Miasto dofinansowało Punkt Wczesnego Wykrywania Cukrzycy prowadzony przez Koło Nr 1 Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Stargardzie. Punkt był dostępny dla wszystkich mieszkańców miasta trzy razy w tygodniu, a w ramach jego działalności możliwe było bezpłatne wykonanie pomiaru poziomu glukozy we krwi, poziomu cholesterolu, trójglicerydów, hemoglobiny glikowanej, ciśnienia tętniczego, a także wagi ciała oraz wzrostu. Stowarzyszenie uczestniczyło w różnych imprezach miejskich, podczas których wykonywało bezpłatnie wyżej wymienione badania oraz rozprowadzało ulotki i materiały informacyjno-szkoleniowe na temat cukrzycy i jej skutków. W 2015 roku Stowarzyszenie dokonało 2746 ww. pomiarów.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **3.000 zł.**

1.2. Poprawa sprawności psychicznej i fizycznej osób chorych na SM.

W 2015 r. Miasto dofinansowało zadanie realizowane przez Stargardzkie Stowarzyszenie Chorych na SM, którego celem była poprawa sprawności psychicznej i fizycznej osób chorych na SM. Przyznana dotację wykorzystano na zabiegi rehabilitacyjne podczas turnusu w ośrodku wczasowo-rehabilitacyjnym „Sandra” w Pogorzeliczy oraz na zakup sprzętu do masażu uciskowego, który reguluje krążenie płynów limfatycznych.

Turnus odbył się w dniach od 5 do 15 października. Uczestniczyło w nim 9 osób chorych na stwardnienie rozsiane (które lekarz w zależności od stanu zdrowia kierował na zbiegi tj. m.in.: krioterapię ogólnoustrojową, laseroterapię, masaż leczniczy częściowy, rehabilitację metodą PNF, a także na gimnastykę w basenie). Uczestnicy zadania korzystali również przez cały rok z sali wyposażonej w sprzęt rehabilitacyjny, która jest w posiadaniu Organizacji.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **7.000 zł.**

1.3. Prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy.

1.3.1. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi typu B. (Placówka typu B – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie).

Środowiskowy Dom Samopomocy dla 40 osób niepełnosprawnych intelektualnie prowadzi na zlecenie Miasta Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Jest to zadanie administracji rządowej przekazane Miastu do realizacji przez Wojewodę Zachodniopomorskiego. Do głównych zadań tej Placówki należy zapewnienie podopiecznym wsparcia i opieki rehabilitacyjnej zmierzającej do osiągnięcia możliwie jak najpełniejszej samodzielności życiowej.

Uczestnicy Środowiskowego Domu Samopomocy korzystają z kompleksowej rehabilitacji, która obejmuje:

- **rehabilitację ogólnousprawniającą**, służącą usprawnianiu i niedopuszczeniu do pogłębienia się niepełnosprawności,
- **rehabilitację społeczną**, która obejmuje naukę nawiązywania i utrzymania kontaktów społecznych, kształtowania umiejętności współpracy i komunikowania się,
- **terapię zajęciową**, rozwijającą motorykę, koordynację wzrokowo-ruchową i procesy poznawcze, która realizowana jest w formie zajęć plastyczno-technicznych, stolarskich, wikliniarskich i muzykoterapii,
- **terapię sensoryczną**, polegającą na stymulacji wielozmysłowej-oddziałującej różnymi bodźcami na wszystkie zmysły, zmniejszającej stres, napięcie, agresję oraz mającej na celu likwidację zachowania autodestrukcyjnego, wydłużenie czasu koncentracji uwagi i dającej poczucie bezpieczeństwa i relaksacji,
- **trening umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej**, który ma na celu usamodzielnienie podopiecznych, a poprzez to poprawę ich funkcjonowania w codziennym życiu.

W okresie styczeń – lipiec 2015 r. Środowiskowy Dom Samopomocy dysponował 35 miejscami, natomiast od miesiąca sierpnia zwiększono liczbę do 40 miejsc. Łącznie wyniku rotacji z usług skorzystały 44 osoby.

Na realizację zadania przeznaczono kwotę **589.734**, w tym środki Wojewody Zachodniopomorskiego w wysokości **549.734 zł** oraz środki z budżetu Miasta w wysokości 40.000 zł.

1.3.2. Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi typu AC. (Placówka typu AC – dla osób przewlekłe psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych).

W grudniu 2015 roku powstała na terenie miasta druga tego typu placówka, tj. Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC dla dorosłych osób przewlekłe psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Po przeprowadzeniu procedury konkursowej Miasto zleciło jej utworzenie i prowadzenie Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie. Ww. placówka zlokalizowana jest przy ul. Limanowskiego 24 w Stargardzie i dysponuje 15 miejscami. W grudniu z usług Domu korzystało 14 osób skierowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Uczestnicy w ramach prowadzonych zajęć objęci byli m.in.:

- treningiem umiejętności życia codziennego,
- treningiem umiejętności społecznych i interpersonalnych oraz treningiem gospodarstwa domowego,

- terapią zajęciową.

Uczestnicy brali również udział w zajęciach społeczno-kulturalnych oraz rekreacyjno-sportowych, uczestniczyli także w spotkaniach integracyjnych z podopiecznymi Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych „Cafe Senior”, który mieści się w tym samym budynku.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **594.030 zł** – środki z budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego.

1.4. Prowadzenie świetlicy integracyjnej dla dzieci z autyzmem i ich rodzin.

Zajęcia integracyjne dla dzieci z autyzmem oraz dzieci z innymi deficytami rozwojowymi, a także dzieci zdrowych w 2015 r. prowadził Oddział Krajowego Towarzystwa Autyzmu. Zajęcia odbywały się w Ośrodku Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczym. Tematem ogólnym spotkań był „Świat Muzyki”. Terapeuci podjęli próbę rozbudzenia wśród uczestników zajęć świetlicowych zainteresowania muzyką. Spotkania podzielono na bloki tematyczne – miesięczne:

- we wrześniu – „Piosenki dla dzieci”,
- w październiku – „Instrumenty muzyczne”,
- w listopadzie – „Tańce, hulańce, swawole...”,
- w grudniu – „Zimowe piosenki.”.

Zajęcia rytmiczno – ruchowe rozwijały zarówno poczucie rytmu, jak też usprawniały koordynację ruchową o orientację przestrzenną. Ważnym celem terapeutyczno – wychowawczym zajęć świetlicowych była umiejętność współdziałania w grupie.

W zajęciach uczestniczyło 11 podopiecznych Ośrodka (dzieci chore na autyzm) oraz 16 dzieci z punktu konsultacyjnego (dzieci w trakcie diagnozy). W spotkaniach licznie uczestniczyli również rodzice oraz zdrowe rodzeństwo dzieci chorych na autyzm.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **5.000 zł**.

1.5. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja osób niepełnosprawnych wzrokowo.

W 2015 r. Miasto dofinansowało działania prowadzone na rzecz niewidomych i niedowidzących mieszkańców naszego miasta. Umowa na realizację niniejszego zadania została zawarta z Polskim Związkiem Niewidomych Okręgiem Zachodniopomorskim, Kołem w Stargardzie, które prowadziło:

- 1) **Punkt Informacyjno-Doradczy** (porady i informacje dotyczące m.in.: rehabilitacji podstawowej, doboru pomocniczego sprzętu niezbędnego do funkcjonowania osób niewidomych i niedowidzących, pomocy w redagowaniu pism dotyczących spraw urzędowych dla członków Koła); w punkcie udzielono porad 100 członkom,
- 2) **Klub Aktywności Twórczej** - w ramach klubu odbyło się 10 spotkań grupy plastycznej i 10 spotkań grupy rekreacyjnej (zajęcia gimnastyczne na basenie) oraz 10 spotkań kursu nauki języka angielskiego,
- 3) **imprezy integracyjne i kulturalne:** m.in. spotkanie z okazji Dnia Białej Laski oraz spotkanie wigilijne.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **4.500 zł**.

1.6. Wczesne wspomaganie rozwoju dzieci.

Zagadnieniami z zakresu wczesnego wspomagania rozwoju dzieci zajmuje się na terenie miasta Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi. Działania prowadzone przez Stowarzyszenie w 2015 r. polegały na pobudzeniu psychoruchowego i społecznego rozwoju dzieci w wieku od kilku miesięcy do 6 roku życia, u których zostały rozpoznane nieprawidłowości wymagające korekty i dodatkowej stymulacji. Zajęcia z dziećmi prowadzili merytorycznie przygotowani specjaliści: pedagodzy (oligofrenopedagog, surdopedagog, tyflopedagog), psycholog, logopeda, muzykoterapeuta, rehabilitant, doradca rodzinny oraz instruktor dogoterapii. W zajęciach brało udział 32 dzieci, które były objęte:

- diagnozą i konsultacjami psychologicznymi,
- logopedią z elementami terapii,
- zajęciami z elementami rehabilitacji ruchowej oraz integracji sensorycznej,
- terapią audio psycholingwistyczną metodą Tomatisa,
- terapią wielozmysłową
- stymulacją wielozmysłową z elementami masażu,
- terapią pedagogiczną,
- zajęciami muzyczno-plastycznymi w grupie,
- zajęciami z dogoterapii.

W ramach przekazanej dotacji przeprowadzono 267 godzin zajęć.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **16.500 zł.**

1.7. Organizowanie i prowadzenie grupy wsparcia oraz terapii dla rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie Nauczycieli i Rodziców Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi zorganizowało również - grupę wsparcia - zajęcia skierowane do rodziców dzieci wymagających wczesnego wspomagania rozwoju. Zajęcia polegały na wsparciu terapeutycznym rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez:

- wzbogacenie kompetencji w zakresie opieki i pracy z osobą niepełnosprawną,
- wspomaganie w procesie wychowania osoby niepełnosprawnej,
- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów,
- wspieranie w pełnieniu roli rodzica/opiekuna osoby niepełnosprawnej,
- integrowanie środowiska rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **5.000 zł.**

1.8. Poprawa sprawności kobiet po mastektomii oraz prowadzenie działań w zakresie profilaktyki przeciwnowotworowej.

W 2015 r. Stowarzyszenie Amazonek „Stokrotka” realizowało na rzecz kobiet po mastektomii kompleksowe wsparcie (z dostosowaniem form pomocy do indywidualnych potrzeb amazoek).

Organizacja prowadziła:

- kompleksową pomoc w zakresie szkolenia i usprawniania fizycznego dla grupy amazoek tj.:
  - gimnastykę usprawniającą-grupową,
  - gimnastykę usprawniającą wraz ze szkoleniem – indywidualną,
  - zajęcia ruchowe z zastosowaniem kijków Nordic Walking,

- muzykoterapię,
- zajęcia usprawniające na basenie dla grupy amazońek,
- psychoterapię indywidualną i grupową dla amazońek.

Ponadto w ramach XI Powiatowego Miesiąca Walki z Rakiem i Promocji Zdrowia Stowarzyszenie popularyzowało również wiedzę w środowisku na temat raka piersi oraz propagowało metody diagnostyczne pozwalające na jego wczesne wykrycie (przeprowadzono prelekcje, podczas których rozdawane były materiały edukacyjne oraz odbywała się nauka samobadania piersi na fantomie).

We wszystkich działaniach Stowarzyszenia uczestniczyło ok. 520 osób.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **5.000 zł.**

1.9. Poprawa sprawności fizycznej osób niepełnosprawnych.

Zadanie z zakresu poprawy sprawności fizycznej osób niepełnosprawnych w 2015 r. Miasto zleciło Oddziałowi Wojewódzkiemu Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Szczecinie (bezpośrednim realizatorem upoważnionym do realizacji niniejszego zadania było Koło Terenowe w Stargardzie). Jego głównym celem była poprawa zdrowia fizycznego i psychicznego niepełnosprawnych mieszkańców naszego miasta poprzez zajęcia na basenie. W zajęciach uczestniczyło 5 grup po 10 osób niepełnosprawnych w miesiącach: luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec. Zajęcia dla każdej z grup odbywały się 4 razy w miesiącu.

Na powierzenie realizacji zadania przeznaczono kwotę **1.500 zł.**

1.10. Organizowanie innych form w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności, a także wspierania osób niepełnosprawnych.

W 2015 roku o środki przeznaczone na inne formy w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności, a także wspieranie osób niepełnosprawnych zwróciło się Stargardzkie Stowarzyszenie Chorych na SM. Stowarzyszenie zaproponowało realizację zadania pn. „Poprawa sprawności fizycznej osób z chorobami narządów ruchu”. Miasto zlecając niniejsze zadanie w formie małego grantu dofinansowało zabiegi rehabilitacyjne podczas turnusu w ośrodku czasowo-rehabilitacyjnym „Sandra” dla pozostałych osób z Organizacji, które nie są chore na SM, ale posiadają inne choroby narządów ruchu. Z zabiegów korzystało 6 osób z chorobami narządów ruchu.

Na powierzenie realizacji zadania przeznaczono kwotę **2.000 zł.**

2. Zmniejszenie negatywnych skutków niepełnosprawności powstającej w późnym okresie życia (szczególnie dla kobiet) poprzez m.in. działania takie jak wspieranie działalności Klubów Seniora, prowadzenie usług opiekuńczych, wolontariat.

2.1. Prowadzenie Klubu Seniora.

Od kilku lat Miasto wspiera funkcjonowanie Klubu Seniora, który prowadzi Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Stargardzie. Głównym celem tego działania jest zagospodarowanie czasu wolnego osób starszych. W ramach Klubu seniorzy bardzo chętnie uczestniczą w zajęciach: na basenie, psychoedukacyjnych, rehabilitacyjnych wzroku, jak również wyjść do grotty solnej. Osoby starsze mają również możliwość rozwijania swoich zainteresowań i talentów poprzez uczestnictwo w kołach tematycznych np. robótek ręcznych czy tanecznych. Ponadto zorganizowano wyjścia do kina i teatru oraz wycieczki turystyczne. W 2015 r. w zajęciach prowadzonych w ramach Klubu

uczestniczyło 2.708 osób.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **14.000 zł.**

2.2. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze były realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe (Centrum Integracji Społecznej oraz Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym), którym Miasto powierzyło ich realizację. W 2015 r. z usług opiekuńczych skorzystało 176 osób, natomiast ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystały 33 osoby.

Na realizację zadania przeznaczono kwotę **1.607.409,21 zł.**

2.3. Prowadzenie ośrodka wsparcia - domu dziennego pobytu dla osób starszych.

Podmiotem prowadzącym niniejszy ośrodek jest Zachodniopomorski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Szczecinie. Dzienny dom pobytu dla 20 osób starszych został utworzony w celu zabezpieczenia dziennej opieki osobom starszym, samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu potrzeb życiowych. Dom poza zabezpieczeniem dziennego pobytu zapewnia podstawową opiekę pielęgnacyjną, wsparcie w codziennym funkcjonowaniu oraz pomoc w utrzymaniu kondycji psychicznej. Podopieczni biorą udział w zajęciach mających na celu odkrywanie i rozwijanie zainteresowań, poszerzanie i zdobywanie wiedzy oraz uczestniczą w zajęciach wspomagających aktywność, tj. zajęciach kulinarnych, plastycznych, komputerowych, muzycznych oraz relaksacyjnych. Placówka prowadzi również terapię ruchową w formie gimnastyki usprawniającej, elementy rehabilitacji indywidualnej i masażu rehabilitacyjnego. W placówce podejmowanych jest wiele działań mających na celu przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych m.in. poprzez organizowanie i uczestnictwo w rozmaitych imprezach okolicznościowych oraz spotkaniach z uczniami ze stargardzkich szkół, które pozytywnie wpływają na relacje międzypokoleniowe.

W 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domu dziennego pobytu dla osób starszych 21 osób, a na dzień 31 grudnia 2015 r. z usług domu korzystało 16 osób.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **125.000 zł.**

2.4. Aktywizacja społeczna seniorów m.in. poprzez prowadzenie działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

W 2015 r. Miasto dofinansowało działania prowadzone przez Uniwersytet Trzeciego Wieku w Stargardzie w zakresie aktywizacji społecznej seniorów. W ramach tego przedsięwzięcia poszerzano wiedzę i umiejętności seniorów. Uczestnicy zadania brali udział m.in. w Ogólnopolskim Turnieju Brydżowym, w wykładach edukacyjnych, spektaklach teatralnych i operowych, wyjazdach i spotkaniach integracyjnych. W powyższych działaniach uczestniczyło 365 osób. Stowarzyszenie wydało również Biuletyn Collegium Stargardensis w ilości 450 egzemplarzy. W powyższych działaniach uczestniczyło 365 osób.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **6.800 zł.**

2.5. Prowadzenie centrum wolontariatu.

W 2015 r. funkcjonowało centrum wolontariatu, na realizację którego Miasto zawarło umowę z Chorągwią Zachodniopomorską ZHP Hufcem w Stargardzie.

Podstawowym założeniem Centrum była realizacja pomocy potrzebującym mieszkańcom Miasta. W 2015 r. Centrum wolontariatu uczestniczyło w organizacji wielu imprez przeprowadzonych na terenie miasta m.in. w: Festynie na ulicy Magicznej oraz w Festynie Przygarnij Burka, a także w akcji ogólnopolskiej Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, gdzie udział wzięło 220 wolontariuszy.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **1.500 zł.**

2.6. Inne działania skierowane do osób starszych.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integracja osób starszych poprzez organizację obchodów 15-lecia działalności Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Stargardzie – połączone z obchodami 40-lecia UTW w Polsce.

W 2015 r. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Stargardzie realizował niniejsze zadanie w formie małego grantu. W ramach zadania zorganizowano:

- konferencję dla słuchaczy UTW Stargard oraz gości z UTW z całej Polski,
- sadzenie drzewka upamiętniającego 15 - lecie powstania UTW w Stargardzie,
- spacer połączony ze zwiedzaniem Stargardu,
- piknik dla słuchaczy UTW i zaproszonych gości.

W powyższych działaniach uczestniczyło ok. 650 osób.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **6.800 zł.**

3. Wykorzystywanie zasobów osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym, np. poprzez współpracę i wsparcie dla podmiotów zajmujących się organizowaniem pracy osób niepełnosprawnych.

Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, zakładem aktywności zawodowej, warsztatem terapii zajęciowej i innymi podmiotami.

Wydział Polityki Społecznej, który nadzoruje działania na rzecz osób niepełnosprawnych w mieście, w ramach indywidualnego wsparcia osób niepełnosprawnych służy poradą oraz kieruje je do poszczególnych podmiotów, zajmujących się bezpośrednio organizacją pracy dla osób niepełnosprawnych.

Stargardzkie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowej umożliwiło również osobom niepełnosprawnym korzystanie ze wsparcia indywidualnego w postaci dyżurów prawnika, które stanowiły pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych problemów osób niepełnosprawnych oraz planowania ich dalszego kształcenia czy kariery.

W 2015 r. prawnik udzielił 106 porad osobom niepełnosprawnym.

4. Podnoszenie kwalifikacji osób niepełnosprawnych i dążenie do wyrównania poziomu wykształcenia niepełnosprawnych kobiet i niepełnosprawnych mężczyzn, np. poprzez współpracę i wsparcie dla podmiotów zajmujących się szkolnictwem osób niepełnosprawnych.

4.1. Prowadzenie przedszkolnych oddziałów integracyjnych w Przedszkolu Miejskim nr 1 i 5 z Oddziałami Integracyjnymi.

Na terenie miasta funkcjonuje 9 przedszkolnych oddziałów integracyjnych, tj. w Przedszkolu Miejskim nr 5 - osiem oddziałów oraz w Przedszkolu Miejskim nr 1 - jeden oddział.

Dzieci niepełnosprawne wspólnie z pozostałymi dziećmi biorą udział w zajęciach

edukacyjnych zorganizowanych w blokach programowych w oparciu o Podstawy Programowe Wychowania Przedszkolnego. Jednocześnie prowadzone są indywidualne zajęcia rewalidacyjne i rehabilitacyjne na bazie programów indywidualnych opracowanych dla każdego dziecka w zależności od stanu biopsychospołecznego. Metodami wiodącymi w pracy w grupie integracyjnej są: metoda Dobrego Startu, M. i Ch. Knillów, C. Freineta i Kniessów. Wykorzystywana jest także muzykoterapia, dogoterapia oraz stymulacja wielozmysłowa. W grupie integracyjnej pracuje jednocześnie dwóch nauczycieli - wiodący nauczyciel wychowania przedszkolnego oraz pedagog specjalny.

W 2015 r. w zajęciach Przedszkola Miejskiego nr 1 uczestniczyło 8 dzieci niepełnosprawnych, natomiast w Przedszkolu Miejskim nr 5 - 33 dzieci niepełnosprawnych.

Na realizację zadania przeznaczono kwotę **1.029.775 zł.**

4.2. Realizacja programu klas integracyjnych w postaci sześcioletniej szkoły podstawowej z oddziałami integracyjnymi (Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi) oraz trzyletniego Gimnazjum Integracyjnego w Zespole Szkół Ogólnokształcących.

W skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących wchodzi Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi oraz Gimnazjum Integracyjne. Klasy integracyjne działają od 1992 r. W oddziałach integracyjnych pracuje jednocześnie dwóch nauczycieli, w tym pedagog specjalny, który w ramach obowiązującej siatki godzin organizuje rewalidację indywidualną według opracowanych programów dla poszczególnych uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Na poziomie klas I - IV nauczanie integracyjne prowadzone jest w specjalnie przygotowanych gabinetach. W ich skład wchodzi sala do zajęć lekcyjnych oraz sala do zajęć integrujących i pracy indywidualnej. Dla uczniów klas V - VI i gimnazjum utworzono gabinet terapii zajęciowej. Gabinet ten składa się z pomieszczenia kuchennego oraz sali do rewalidacji indywidualnej. Pomieszczenia te są wyposażone w komputery oraz pomoce dydaktyczne. W szkole jest również dobrze wyposażona sala do gimnastyki korekcyjnej oraz gabinet logopedyczny. Uczniowie klas integracyjnych korzystają z zajęć gimnastyki korekcyjnej, pomocy logopedycznej oraz z zajęć socjoterapii. Uczniowie niepełnosprawni uczęszczający do ZSO mogą także korzystać z indywidualnego toku nauczania. Zajęcia integracyjne w szkołach publicznych dają niepełnosprawnym uczniom możliwość kontynuowania nauki w innych publicznych placówkach, a także zdobycie doświadczenia w przebywaniu w środowisku swoich w pełni sprawnych rówieśników. W 2015 r. naukę pobierało w Gimnazjum Integracyjnym 38 uczniów niepełnosprawnych, natomiast w Szkole Podstawowej 60 uczniów niepełnosprawnych.

Na realizację zadania przeznaczono kwotę **3.268.966 zł.**

5. Likwidacja barier (m.in. architektonicznych, komunikacyjnych i społecznych) utrudniających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

5.1. Bezpłatne udostępnianie sprzętu komputerowego z dostępem do Internetu w Stargardzkim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, działającym również na rzecz osób niepełnosprawnych.

Stargardzie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych dysponuje 8 komputerami z dostępem do Internetu, z których korzystają organizacje pozarządowe w celu zbierania różnorodnych informacji, w tym m.in. dot. zagadnień osób niepełnosprawnych lub też informacji o ogłaszanych konkursach grantowych na realizację zadań związanych

z niepełnosprawnością.

W 2015 roku z Centrum skorzystało 20 organizacji pozarządowych.

5.2. Integracja i zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych intelektualnie, m.in. poprzez organizację imprez sportowych.

W 2015 r. podobnie jak w latach poprzednich odbyły się w Stargardzie Igrzyska Lekkoatletyczne Osób Niepełnosprawnych, zorganizowane przez Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Uczestnikami Igrzysk były osoby niepełnosprawnie intelektualnie reprezentujące Warsztaty Terapii Zajęciowej i Środowiskowe Domy Samopomocy z terenu województwa zachodniopomorskiego. W ramach Igrzysk odbyły się następujące konkurencje sportowe: bieg na 60 m, rzut piłeczką palantową, rzut piłką lekarską, skok w dal. W imprezie uczestniczyło ok. 300 osób.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **1.500 zł.**

5.3. Wykonanie bieżących remontów oraz inwestycji zaplanowanych w budżecie Miasta na 2015 r. z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych, m. in. remonty chodników i nawierzchni ulic.

W 2015 r. wykonano następujące remonty oraz inwestycje z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych (likwidacja barier) tj.:

- 1) **Drogi wewnętrzne na Osiedlu Zachód** – modernizacja pasa drogowego, budowa miejsc parkingowych, w tym 4 szt. dla osób niepełnosprawnych,
- 2) **ul. Spokojna** – budowa ciągów pieszo – rowerowych, budowa miejsc parkingowych, w tym dla osób niepełnosprawnych, budowa 3 zatok autobusowych dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych, krawężnik najazdowy o wysokości 16 cm umożliwiający wysiadanie z autobusu w jednym poziomie,
- 3) **ul. Węgierska** – przebudowa pasa drogowego wraz z budową miejsc parkingowych, w tym 2 szt. dla osób niepełnosprawnych,
- 4) **ul. Armii Krajowej** – budowa zatoki autobusowej dostosowanej dla potrzeb osób niepełnosprawnych, krawężnik najazdowy o wysokości 16 cm umożliwiający wysiadanie z autobusu w jednym poziomie, budowa chodnika do przejścia dla pieszych, na przejściu obniżony krawężnik,
- 5) **ul. Raclawicka** – przebudowa pasa drogowego, obniżenie krawężnika w rejonie przejść dla pieszych ułatwiające przejazd wózków,
- 6) **Park 3 Maja** – remont alejek parkowych, budowa pochylni dla osób niepełnosprawnych,
- 7) **Alejki znajdujące się na cmentarzu** – wykonano nowe alejki, które zostały dołączone do istniejących ciągów pieszych,
- 8) **ul. 11 Listopada, ul. Bema, ul. K. Wielkiego** – obniżenie krawężnika w rejonie przejść dla pieszych ułatwiające przejazd wózków,
- 9) **ul. Szczecińska** – obniżenie krawężnika w rejonie przejść dla pieszych ułatwiające przejazd wózków oraz przystosowanie przejść dla osób niedowidzących,
- 10) **Pl. Św. Ducha** – przystosowanie przejść dla osób niedowidzących,
- 11) **Na placu zabaw w parku Bolesława Chrobrego od strony ul. Struga** zamontowano huśtawkę dla dzieci niepełnosprawnych (półleżąca pozycja ciała, zabezpieczenia przed wypadnięciem, poszerzone siedzisko z oparciem),
- 12) **Zakupiono trzy niskopodłogowe autobusy do komunikacji miejskiej** marki MAN typ Lion's City M (A 47) przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych.

5.4. Dostosowanie lokali mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W 2015 r. na terenie miasta w ramach programu „Potrzebny Dom” funkcjonowało 35 mieszkań dla 33 osób niepełnosprawnych intelektualnie i dwóch opiekunów oraz 20 mieszkań przystosowanych dla osób z dysfunkcją ruchu, a także 24 mieszkania dla 30 seniorów (18 mieszkań 1-pokojowych oraz 6 mieszkań 2-pokojowych).

6. Zwiększenie wiedzy mieszkańców Miasta na temat problemów osób niepełnosprawnych i sposobów ich rozwiązywania, prowadzenie kampanii edukacyjnej mającej na celu profilaktykę niepełnosprawności.

6.1. Informowanie mediów o przedsięwzięciach w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym i prowadzenie wspólnie z mediami kampanii informacyjnej mającej na celu uwrażliwienie społeczności lokalnej na sytuację i potrzeby osób niepełnosprawnych.

W roku 2015 lokalne media były na bieżąco informowane o działaniach podejmowanych przez Miasto.

Ponadto zaktualizowano „Przewodnik adresowy po organizacjach pozarządowych, które działają na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych oraz Twojego zdrowia”. Powyższy informator ma m.in.: na celu umożliwienie sprawniejszego dotarcia do specjalistycznej pomocy osobom niepełnosprawnym.

6.2. Aktualizowanie strony internetowej zawierającej informacje o pomocy świadczonej przez poszczególne instytucje i organizacje na rzecz osób niepełnosprawnych.

W 2015 r. na bieżąco aktualizowano strony internetowe zawierające informacje o pomocy świadczonej przez poszczególne instytucje i organizacje na rzecz osób niepełnosprawnych. Strony, na których widnieją informacje w zakresie niepełnosprawności znajdują się pod adresami: www.stargard.pl, www.mops.stargard.pl, www.scwop.stargard.pl.

6.3. Organizacja i włączenie się w działania mające na celu promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności.

W 2015 r. został zorganizowany XI Powiatowy Miesiąc Walki z Rakiem i Promocji Zdrowia. Na terenie miasta odbywały się spotkania edukacyjno-informacyjne, a przede wszystkim podczas uroczystego podsumowania działań „Miesiąca” na Rynku Staromiejskim zorganizowano bezpłatne badania mammograficzne dla kobiet w wieku 45-49 oraz 70 + prowadzone w mammobusie Zachodniopomorskiego Centrum Onkologii w Szczecinie. Mieszkańcy mogli również odwiedzić stoiska profilaktyczne i promocji zdrowia. Miasto zleciło druk ulotek – instrukcji samobadania piersi, które wręczono dziewczynkom w 3 klasach stargardzkich gimnazjów podczas XI Powiatowego Miesiąca Walki z Rakiem i Promocji Zdrowia.

Ponadto zorganizowano plenerową wystawę zdjęć o tematyce prozdrowotnej, które wykonano w latach 2010 – 2015. Każde ze nich było zgłoszone do konkursów fotograficznych ogłaszanych przez Prezydenta Miasta Stargard. Ekspozycja zawierała także zdjęcia nadesłane do akcji „Aktywni są zdrowi – rozładuj stres” – zorganizowanej w ramach Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Stargard Szczeciński do roku 2015. Wystawę można było oglądać przez całe wakacje.

Miasto zorganizowało również akcję „Aktywni są zdrowi – zdrowa i aktywna rodzina” – W pierwszym dniu tej imprezy w Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej udzielane były bezpłatne porady psychologiczne, pedagogiczne i logopedyczne dla wszystkich chętnych, natomiast kolejny dzień upłynął pod znakiem aktywności ruchowej. Na niniejszą akcję

uzyskano wsparcie finansowe z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego w ramach realizacji zadania na rzecz rodzin pn. „Stargard Przyjazny Rodzinie” w wysokości **5.000 zł**.

W 2015 r. Miasto wspierało także przedsięwzięcia innych podmiotów z zakresu promocji zdrowia i przeciwdziałania niepełnosprawności oraz mające na celu integrację osób niepełnosprawnych ze środowiskiem, tj. m.in. :

- II Rodzinny Bieg Charytatywny dla dzieci niepełnosprawnych zorganizowany przez Stowarzyszenie „Tęczowy Dialog” w ramach obchodów „Dni Stargardu”,
- wystawę promującą zdrowy styl życia pt. „Expo zdrowie”, zorganizowaną przez Kościół Adwentystów Dnia Siódmego,
- włączono się w 23. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Na rzecz fundacji, w imieniu mieszkańców Stargardu, Prezydent Miasta przekazał czek w wysokości 5.000 zł. Zbiórka pieniędzy prowadzona w ramach tej akcji została przeznaczona na podtrzymywanie wysokich standardów leczenia dzieci na oddziałach pediatrycznych i onkologicznych oraz godnej opieki medycznej seniorów,
- przeprowadzenie przez Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Szczecinie akcji honorowego oddawania krwi z wykorzystaniem Mobilnego Punktu Poboru w Stargardzie.

Na wsparcie realizacji ww. zadań przeznaczono kwotę **17.844,36 zł**.

6.4. Organizacja kampanii edukacyjnej podnoszącej świadomość mieszkańców Stargardu na temat zdrowia psychicznego.

Kampanię edukacyjną podnoszącą świadomość mieszkańców Stargardu na temat zdrowia psychicznego w 2015 r. prowadził Oddział Krajowego Towarzystwa Autyzmu. Organizacja docierała do mieszkańców miasta poprzez ulotki informacyjne, wystawy i gazetki tematyczne umieszczone w galeriach handlowych oraz na ulicy w centrum miasta. Ponadto zorganizowano otwarte warsztaty – dwa spotkania dotyczące problematyki zdrowia psychicznego dla mieszkańców Stargardu: I warsztat pt. „Depresja jako objaw bezsilności rodziców dzieci niepełnosprawnych” oraz II warsztat pt. „Zachowania trudne u dzieci i młodzieży”. Zorganizowano również spotkanie otwarte dla mieszkańców miasta z placówkami zajmującymi się na co dzień rozwiązywaniem problemów związanych ze zdrowiem psychicznym, podczas którego nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu plastycznego na temat zdrowia psychicznego.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **4.000 zł**.

6.5. Wsparcie przygotowania IV Stargardzkiego Festynu "Pod Zieloną Gruszą" organizowanego przez stargardzkie podmioty III sektora.

W ramach promocji lokalnych organizacji pozarządowych od 2012 roku odbywa się na terenie Domu Kultury Kolejarza przy ul. Szczecińskiej, pod Patronatem Prezydenta Miasta Stargard, Festyn Organizacji Pozarządowych „Pod Zieloną Gruszą”. W 2015 r. Miasto zleciło zadanie Oddziałowi Wojewódzkiemu Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem w Szczecinie (bezpośrednim realizatorem upoważnionym do realizacji niniejszego zadania było Koło Terenowe w Stargardzie Szczecińskim). Do uczestnictwa zgłosiły się 24 organizacje pozarządowe, łącznie w festynie wzięło udział ponad 300 osób.

Na wsparcie realizacji zadania przeznaczono kwotę **2.750 zł**.

7. Udzielanie wsparcia organizacjom pozarządowym.

7.1. Finansowanie działań wymienionych w punktach poprzedzających oraz wsparcie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych w formach pozafinansowych, realizowanych poprzez Stargardzie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (wsparcie informacyjne, szkoleniowe, logistyczne itp.)

W 2015 r. organizacje pozarządowe otrzymały z budżetu Miasta dotacje na realizację (w ramach wsparcia lub powierzenia) zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w łącznej wysokości 1.780.364 zł. Ww. podmioty regularnie informowano o możliwościach składania aplikacji w celu uzyskania dodatkowego dofinansowania z funduszy zewnętrznych. Stargardzkie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych (SCWOP) oferowało pomoc merytoryczną przy wypełnianiu wniosków oraz istniała możliwość skorzystania z organizowanych tam szkoleń, konsultacji i kursów z różnego zakresu.

SCWOP posiada również stronę internetową, na której umieszczane są wszelkie aktualności dotyczące organizacji pozarządowych działających na terenie miasta oraz informacje związane z bieżącą działalnością Centrum (szkolenia, harmonogramy dyżurów specjalistów). Poprzez umieszczanie w prasie informacji o realizowanych na rzecz mieszkańców miasta zadaniach promowano działania lokalnych organizacji pozarządowych. W pomieszczeniach Domu Kultury Kolejarza 13 organizacje pozarządowych posiada swoje siedziby, co stanowi szczególnie korzystny wymiar, gdyż SCWOP jest swoistym zapleczem dla organizacji pozarządowych. Organizacje pozarządowe, które nie dysponują swoją siedzibą, mają możliwość korzystania z pomieszczeń inkubatora oraz z szafek Centrum, w których przechowują swoje dokumenty oraz inne materiały związane ze swoją działalnością. W siedzibie Centrum funkcjonują również tzw. skrzynki kontaktowe, które umożliwiają organizacjom sprawne przyjmowanie korespondencji.

Na prowadzenie SCWOP przeznaczono kwotę **150.669,49 zł.**